

Upphandling är en strategiskt viktig fråga för Region Skåne. Upphandling ska utgå från välfärdens och medborgarnas behov och målet är att skapa goda affärer. Goda affärer väger samman verksamhetens behov av kvalitet och service samt totalkostnad med miljömässigt och socialt hållbar utveckling när upphandlingens art motiverar detta.

Upphandlade varor och tjänster står för en stor del av regionens kostnader. Genom att använda sin köpkraft och utveckla arbetet med upphandling kan regionen erbjuda bra vård och service till sina medborgare och använda skattemedlen effektivt samtidigt som samhällsutvecklingen påverkas positivt. Regionen använder upphandling för att verka för innovationer och uppnå olika strategiska mål i verksamheten.

Offentlig upphandling är föremål för förändring på såväl ett europeiskt som ett nationellt plan. Region Skåne deltar i utvecklingen och samverkar med andra upphandlande myndigheter. Upphandlingspolicyn revideras löpande vid behov.

Policyn är bindande för samtliga förvaltningar inom regionen. Den gäller också för andra juridiska personer där regionen har ett dominerande ägarinflytande såsom regionens bolag.

Syfte

Syftet med policyn är att vara ett styrinstrument vid genomförande av upphandlingar och inköp. Policyn gäller även vid ackrediterade förfaranden enligt lagen om valfrihetssystem. Policyn lyfter fram upphandling både som ett medel för att frigöra resurser och som ett medel för att främja en hållbar utveckling, avseende så väl miljö som sociala och etiska hänseenden. Dessutom ger policyn övergripande målsättningar som ska beaktas vid genomförandet av upphandlingar.

Inriktning

Regionens upphandlingar av varor och tjänster ska genomföras affärsmässigt, effektivt, etiskt och med beaktande av såväl miljö som sociala hänsynstaganden. Regionen har fokus på att öka dialogen med marknadsaktörer, en så kallad dialogbaserad upphandling. Upphandlingarna ska präglas av en totalkostnadssyn där samtliga kostnader som är förenliga med anskaffningen ska beaktas. Regionen vill möjliggöra en hållbar tillväxt och resurseffektivitet utifrån ett

helhetsperspektiv. Regionen strävar efter att bidra till cirkulär ekonomi. I en cirkulär ekonomi skapar man returflöden inom produktionssystemet för att öka nyttan av produktionsmaterialet.

Regionen ska möjliggöra för små och medelstora aktörer samt den idéburna sektorn att konkurrera om regionens avtal när upphandlingens art motiverar det. Upphandling ska i förekommande fall föregås av samråd med patient- och brukarorganisationerna. Regionen ska ha fokus på kostnad i balans med kvalitet som styrs av upphandlingens art, vilket bland annat innebär att ställa relevanta krav, vara tydliga och behandla alla leverantörer lika och inte ge någon aktör en otillbörlig fördel. Regionen ska vara en seriös och trovärdig part i upphandlingar. Det är av största vikt att ingångna avtal med leverantörer respekteras, utnyttjas och följs upp. Region Skåne ska i upphandlingen beakta behovet av insyn i och kontroll av leverantörers och eventuella underleverantörers verksamhet. Samordnade upphandlingar för hela regionen är huvudregel för att sänka regionens totala kostnad. Med samordnad upphandling avses att hela regionens behov av en viss vara eller tjänst upphandlas i en och samma upphandling.

Regionen förväntar sig att dess leverantörer och eventuella underleverantörer har ett affärsmässigt etisk förhållningssätt där vinster från verksamheter baserade i Sverige också beskattas i Sverige. Detta avser särskilt upphandling av tjänster.

Organisation och ansvar

Koncerninköp är den centrala upphandlingsfunktionen och är organiserad inom Koncernkontoret. Koncerninköp är en strategisk resurs för regionstyrelsen och har ansvar för att samordna regionens upphandlingar.

Regionfastigheter upphandlar fastighetsrelaterade entreprenader och därmed kopplade varor och tjänster.

Skånetrafiken upphandlar kollektivtrafik och därmed kopplade varor och tjänster.

Avdelning för hälso- och sjukvårdsstyrningen genomför ackrediterade förfaranden enligt lagen om valfrihetssystem.

Regionens bolag äger rätt att genomföra upphandlingar för egen räkning.

Regionens verksamheter ska delta aktivt i upphandlingar såväl vid formulering av krav på vara eller tjänst till upphandlingen som under avtalsuppföljning. Det är en förutsättning för att verksamheterna ska få varor och tjänster där kostnaden är i balans med kvaliteten. En upphandling involverar en rad olika kompetenser och förutsätter ett gott samarbete.

Avtal ska hållas

Det är av stor vikt att såväl leverantörer som Region Skåne uppfyller innehållet i ingångna avtal. Detsamma gäller för eventuella underleverantörer. Avtal är bindande och ska användas av de förvaltningar och bolag som omfattas av avtalen. Regionens verksamheter är skyldiga att känna till och utnyttja de avtal som har ingåtts. Avtalen är tillgängliga i en offentlig avtalskatalog via Region Skånes hemsida.

Avsteg från gällande avtal är avtalsbrott och risk finns för skadeståndsanspråk från regionens avtalsparter samt från utomstående parter som har gått miste om affären. Vid felaktigt genomförd upphandling kan domstol fastställa upphandlingsskadeavgift och skadestånd.

Ingångna avtal ska följas upp och avtalsförvaltare ska utses när en upphandling är avslutad.

Relevanta sanktioner vid brott mot avtal ska vidtas när så är lämpligt.

Marknad och konkurrens

Regionen ska ligga i framkant inom innovationsfrämjande upphandling. Det omfattar dels upphandling som sker på sådant sätt att den inte utesluter nya lösningar, så kallad innovationsvänlig upphandling, och dels upphandling av innovation, det vill säga upphandling av framtagande av nya lösningar som ännu inte finns på marknaden. Som ett led i utvecklingen strävar regionen efter att beskriva önskvärd funktion som önskas upphandla istället för att formulera detaljerade krav.

Upphandling ska genomföras i konkurrens när det är möjligt. De konkurrensmöjligheter som finns ska utnyttjas och stimuleras långsiktigt. Upphandlingar ska utformas så att såväl mindre som större företag har möjlighet att konkurrera om regionens uppdrag när upphandlingens art motiverar det. Det kan till exempel ske genom marknadsanalys, uppdelning av kontrakt och dialog.

Ingångna avtal följs upp utifrån ställda krav avseende bland annat kvalitet, miljö, finansiell stabilitet, att lagstadgade arbetsgivaravgifter betalas och leveransvillkor. Kontroll av underleverantörer görs när så är relevant.

Regionen ska agera för sunda affärsrelationer och motverka korruption.

Leverantörers anställda som levererar tjänster, som också utförs av anställda i Region Skåne, omfattas av meddelarfrihet på motsvarande sätt som den som gäller för Region Skånes anställda.

Samhällspolitiskt styrmedel

Regionen tar tillsammans med sina leverantörer ett samhällsansvar. Regionen ska använda sin inköpsvolym för att påverka produktionen av varor och tjänster i en mer hållbar riktning.

Miljö

Regionens miljömål, miljöprogram och klimatpåverkan ska särskilt beaktas vid upphandling. Särskild vikt ska läggas vid målet att regionen ska vara fritt från fossila bränslen år 2020. Miljökrav som syftar till att minska belastning på miljön ska ställas i alla upphandlingar av varor och tjänster. Särskilt drivande miljökrav ska ställas i upphandlingar av de varor och tjänster som innebär betydande miljöpåverkan och som omfattar stora volymer.

Vid upphandling av livsmedel har regionen en hög ambitionsnivå utifrån visionen Matlandet Skåne. Upphandlade livsmedel ska hålla minst den standard som svenska djurskyddsregler garanterar.

Sociala och etiska krav

Regionen ska verka för att de varor och tjänster som köps in är producerade under hållbara och ansvarsfulla förhållanden. Uppförandekod för leverantörer ska gälla i alla upphandlingar av varor och tjänster. Genom uppförandekoden ställer Region Skåne krav på att varor och tjänster som levereras till Region Skåne ska vara framställda under förhållanden som är förenliga med:

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.
- ILO:s åtta kärnkonventioner.
- FN:s barnkonvention, artikel 32.
- Det arbetarskydd och den arbetsmiljölagstiftning som gäller i tillverkningslandet.
- Den arbetsrätt, inklusive eventuell lagstiftning om minimilön, och det socialförsäkringsskydd som gäller i tillverkningslandet.
- Den miljöskyddslagstiftning som gäller i tillverkningslandet.
- FN:s deklaration mot korruption.

Regionen ska ställa sociala kontraktvillkor när så bedöms vara lämpligt. Vid formulering av villkoren ska regionens styrande dokument såsom jämställdhet, antidiskriminering, särskild satsning på jobb för ungdomar i Region Skåne, Funktionshinderspolitiskt program samt anställning av personer som står långt ifrån arbetsmarknaden beaktas.

Regionen ska ställa villkor enligt kollektivavtal när upphandlingens art motiverar det.

Idéburna sektorn

Regionen strävar efter att tillvarata den idéburna sektorns engagemang i samhället.

Regionen ska genom sin upphandling understödja uppfyllandet av Överenskommelsen om samverkan mellan Region Skåne och den idéburna sektorn i Skåne.

Styrande dokument

Upphandling ska utgå från regionens program, policys, riktlinjer och övriga relevanta beslut som påverkar respektive upphandlingsobjekt.

Konkreta riktlinjer

Konkreta riktlinjer om bland annat direktupphandling återfinns i tillämpningsanvisningar till denna Upphandlingspolicy.

Uppföljning av policyn

En årlig översyn av upphandlingspolicyn och dess efterlevnad ska göras och presenteras för regionstyrelsen.